

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Besluit opgave bijdragende lading HNS-stoffen

Het hoofdpijnenverslag is een samenvatting van de ingediende reacties. De reacties zijn gesorteerd op (hoofd)thema's. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat reageert op een later moment inhoudelijk. Deze reactietermijn is afhankelijk van het te volgen wettelijke traject. Voor een wet of AMvB duurt dit gemiddeld anderhalf jaar. Voor een Ministeriële regeling duurt dit gemiddeld een aantal maanden.

Algemene informatie over de internetconsultatie

In het kort

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt het Besluit opgave bijdragende lading HNS-stoffen voor. Dit besluit is van toepassing op ontvangers van gevaarlijke en schadelijke stoffen na transport over zee. In het besluit zijn nadere regels opgenomen over het tijdstip en de manier van rapportage van de ontvangen hoeveelheid bijdragende lading op grond van het HNS-verdrag. Ontvangers kunnen ook van verplichting tot rapportage worden vrijgesteld.

Voor wie is dit besluit belangrijk?

- Ontvangers (bedrijven) van over zee aangevoerde gevaarlijke en schadelijke stoffen;
- Bedrijven die feitelijk de bijdragende lading ontvangen, die wordt gelost in de havens en terminals van Nederland;
- Bedrijven in de havens zoals terminals, op- en overslagbedrijven en bedrijven in de olie- en chemische industrie.

Wat is het doel van dit besluit?

Het doel van dit besluit is het stellen van nadere regels over rapportage door ontvangers van over zee aangevoerde gevaarlijke en schadelijke stoffen. Het verdrag richt een fonds op voor vergoeding van schade die is ontstaan door ongevallen met deze stoffen bij vervoer over zee (HNS-Fonds). Het fonds wordt gevuld door de ontvangers van deze stoffen. Deze ontvangers moeten de ontvangen hoeveelheden ieder kalenderjaar rapporteren en naar rato over deze hoeveelheid betalen (rapportage- en bijdrageplicht, zoals geregeld in de Uitvoeringswet HNS-verdrag).

Reacties op hoofdpijnen

Indieners

Van 11 september tot en met 9 oktober 2024 kon worden gereageerd op dit besluit en de toelichting. Er zijn in totaal 2 reacties ingediend, hiervan is er 1 openbaar.

Indieners zijn particulieren en bedrijfsleven/branche.

Algemeen beeld van de reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst van de reacties. De reacties op de internetconsultatie zien op de handhaafbaarheid van het voorliggende besluit en de gevolgen van slecht- of niet verzekerde schepen. Dat laatste ziet niet op wat wordt geregeld in het besluit maar houdt verband met recente ontwikkelingen over niet- of slechtverzekerde schepen.

Thema 1: zorgen om handhaafbaarheid en verantwoordelijkheid

Een respondent uit zorgen over handhaafbaarheid van het besluit en vraagt zich af wie hier voor verantwoordelijk is. Ook vraagt de respondent zich af of dit besluit geen papieren werkelijkheid is waarbij verantwoordelijkheid voor veiligheid wordt afgekocht.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Rijkswaterstaat is de uitvoerder van het rapportagesysteem voor opgave van HNS-stoffen dat wordt uitgelegd in het voorliggende besluit. Als het gaat om de opgave van bijdragende lading wordt aan de bedrijven gevraagd de ontvangen stoffen per kalender te rapporteren. Ter check worden de totaal gerapporteerde hoeveelheid HNS-stoffen door de bedrijven vergeleken met cijfers van onder andere het CBS over inkomende HNS-stoffen in Nederland. Zo wordt nagegaan of de cijfers overeenkomen. Daarnaast is op basis van het HNS-verdrag een gedeelde verantwoordelijkheid van vervoer van de HNS-stoffen over zee: de scheepseigenaar én de bedrijven die deze stoffen ontvangen. Zo blijft de scheepseigenaar altijd als eerste verantwoordelijk voor het veilig vervoeren van deze stoffen over zee en is deze aansprakelijkheid geborgd middels een verplichte verzekering die tot 100 miljoen Special Drawing Rights (SDR, omgerekend 123 miljoen euro) aan schade bij een ongeval vergoed.

Thema 2: zorgen om de verzekering van schaduwvloten onder het HNS-verdrag

Een andere respondent vraagt zich af of er niet een grote zorg zou moeten zijn voor de mogelijke forse effecten van deze schaduwvloot op het HNS-verdrag. Ook vraagt de respondent zich af of ladingeigenaren en scheepseigenaren straks moeten gaan bijdragen aan ongevallen met slecht of niet verzekerde schepen.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie

Deze reactie over mogelijk gevolgen van het HNS-verdrag voor onverzekerde schepen houdt verband met recente ontwikkelingen over niet- of slecht verzekerde schepen die gesanctioneerde Russische olie vervoeren. Nederland maakt zich grote zorgen over de schaduwvloot met slechtverzekerde schepen. Ook zijn er zorgen over de gevolgen die dit kan hebben voor het internationale aansprakelijkheidsregime en betreffende verdragen. Het al bestaande IOPC-Fonds, en in de toekomst het HNS-Fonds, keert uit wanneer de kosten van schade door een ongeval met olietankschepen (of schepen die stoffen vervoeren die onder het HNS-verdrag vallen) de

verzekering van de scheepseigenaar overstijgt. Ook keert het IOPC-fonds uit wanneer de eigenaar van het schip niet kan worden achterhaald. Als de verzekering van een scheepseigenaar de kosten dus niet (volledig) dekt, kunnen degenen die schade hebben geleden ook aanspraak maken op een betaling door het Fonds. De mogelijkheid bestaat dus dat de kosten volledig kunnen worden verhaald op het IOPC-Fonds, of in de toekomst ook op het HNS-Fonds. Dit is onwenselijk, aangezien het fonds wordt gevuld door ontvangers van de HNS-stoffen. Nederland maakt zich hier ook ernstige zorgen over. Daarom hebben we actief meegewerkt aan de totstandkoming van een resolutie van de Algemene Vergadering van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO). Hierin worden vlaggenstaten en andere maritieme stakeholders opgeroepen om maatregelen te nemen om risico's omtrent de 'schaduwvloot' te voorkomen.

Vervolgproces

Alle reacties die binnen zijn gekomen, zijn geanalyseerd en samengevat in dit verslag. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat werkt nu aan het verwerken van deze reacties. Het besluit is opgesteld op basis van de al door de Eerste Kamer aangenomen Uitvoeringswet HNS-verdrag. De ratificatie van het HNS-verdrag is voorzien aan het begin van de zomer in 2025. Aangezien de verwachting is dat na ratificatie door Nederland, België en Duitsland aan de voorwaarden voor inwerkingtreding van het verdrag zal zijn voldaan, is inwerkingtreding van het HNS-verdrag en daarmee dit besluit eind 2026 of begin 2027 voorzien.